

De omslag maken met Mobility Mentoring®

De integrale aanpak **Mobility Mentoring®** richt zich specifiek op mensen en gezinnen met meerdere problemen, waaronder schulden. En met 1,4 miljoen Nederlandse huishoudens met problematische of zelfs risicovolle schulden is er genoeg werk aan de winkel. Tijdens het Mobility Mentoring® congres op 20 september in Utrecht kregen de 160 aanwezigen, die zich in het sociaal domein bezighouden met kwetsbare mensen, volop houvast en goede voorbeelden om zelf geïnspireerd aan de slag te gaan.

“In Nederland ontrolt zich een steeds groter netwerk voor organisaties die aan de slag willen met Mobility Mentoring®”, opent dagvoorzitter Helga Koper van Platform31 het jaarcongres van Mobility Mentoring® in de omgebouwde kerk van Zaalverhuur7 in Utrecht. “Dat is mooi, want zo kunnen we met én van elkaar leren over deze aanpak. En dat is precies wat we vandaag met z’n allen gaan doen.” Christien Bronda, directeur Participatie & Decentrale Voorzieningen van het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (SZW), neemt daarop het stokje van Koper over en wijst op het belang van de gedeelde en integrale aanpak van Mobility Mentoring®. “Iedereen heeft schulden. Ik ook. Daar is namelijk al sprake van als je een studieschuld of hypotheek hebt. En er is niet veel voor nodig om in de problemen te komen. Dat heb ik zelf meegemaakt toen ik een keer drie dagen te laat werd uitbetaald en daardoor niet op tijd mijn rekeningen kon betalen. We zijn allemaal ongelooflijk kwetsbaar.”

Rijksoverheid als grootste schuldeiser

Nederland telt 840.000 huishoudens met risicovolle schulden en 540.000 huishoudens met problematische schulden. “Toch zien we slechts 193.000 huishoudens in de schuldhulpverlening. Te weinig mensen krijgen dus de hulp die ze nodig hebben”, zegt Bronda. Mobility Mentoring® sluit volgens haar naadloos aan bij het nieuwe denken over schuldenproblematiek bij de rijksoverheid. “Daarom willen we gemeenten hierbij ondersteunen aan de voor- en aan de achterkant, want wij zijn zelf een van de grootste schuldeisers. We hebben de samenleving ook nodeloos ingewikkeld gemaakt. Het is erg moeilijk om bij te blijven en zeker als laaggeletterde, als je een beperking of psychiatrische achtergrond hebt of dak- of thuisloos bent. Je krijgt in Nederland te maken met zoveel regelingen en instanties dat het eigenlijk schier onmogelijk is om te zien hoeveel geld per kwartaal precies binnenkomt en waarover je daadwerkelijk beschikt.”

Naast beleid moet ook de communicatie aangepakt worden volgens Bronda. Vaak begrijpen mensen niet de informatie die ze ontvangen van de diverse overheidsinstanties, wat leidt tot nieuwe problemen. Daarom werken bijvoorbeeld de Sociale Verzekeringsbank en Belastingdienst aan meer toegankelijke en visuele communicatie. De regels zijn bovendien zo gecompliceerd volgens Bronda, dat bijna niets ergers is als je vanuit de bijstand aan het werk gaat. "Dan moet je zo verschrikkelijk veel regelen, dat kun je bijna niet zonder hulp. Sommige gemeenten werken hier al aan."

Bronda werkt op het ministerie van SZW aan het 'Actieplan brede schuldenaanpak', waardoor bijvoorbeeld malafide private kredietverleners worden aangepakt en een sociale incasso wordt ingevoerd. "We zijn ook bezig met een pilot bewindvoering, waarbij gemeenten adviesrecht krijgen zodat zij niet alleen betalen, maar ook meebepalen. We willen hupverleners echt helpen in hun praktijk en zien dat methoden als Mobility Mentoring® het veel gemakkelijker maken en dat mensen weer zelf de regie voeren. Dus als Rijk steunen we dat graag!"

Bomvol programma

Na de plenaire opening was er een vol programma waarin de aanwezige professionals keuze hadden uit diverse sessies. Diana Smidts, GZ-psycholoog en oprichter van KinderPsy, sprak over de ontwikkeling van effectieve zelfsturing bij kinderen. Met name de rol die aandacht, rust en emoties spelen bij een goede ontwikkeling van de executieve functies bij kinderen werd hierbij benadrukt. Aanwezigen konden dankzij een sessie van het Nibud zelf ervaren hoe het was om arm te zijn en financiële stress te hebben: welke keuzes maak je dan? In een andere sessie werd de waarde van Mobility Mentoring® benadrukt voor partnerorganisaties van gemeenten, die ook te maken krijgen met mensen

die financiële of andere sociale problemen hebben, zoals woningcorporaties.

In de middag gaven [Nadja Jungmann](#) en Susanne Tonnon van de Hogeschool Utrecht een workshop over het belang van motiverende gespreksvoering bij het begeleiden van mensen volgens Mobility Mentoring®, inclusief de aanpak van Alphen aan den Rijn. Nina Kox en Peter Wesdorp vertelden over hun [experimentele intergenerationale aanpak](#) met de gemeente Haarlem en Altra jeugdhulp en onderwijs, waarbij ouders met financiële problemen worden gecoacht op de ontwikkeling van de executieve functies van hun kinderen, om zo de armoededynamiek te doorbreken. Alphen aan den Rijn, Rotterdam en de Zaanstreek deelden de eerste ervaringen met een Mobility Mentoring®-informed model en er was een gebundelde sessie met de theorie achter en de praktijk voor het aanpakken van stress op wijkniveau.

Tijd voor een paneldiscussie

Na de tweede ronde sessies werd de dag plenair afgerond. Eerst met een korte paneldiscussie naar aanleiding van vragen uit de zaal. Daarin kwam bijvoorbeeld naar voren dat sommige aanwezigen het nog lastig vinden aan de slag te gaan met Mobility Mentoring®. "Ik krijg wel veel uitleg over de methodiek, maar dan komt de vraag op: hoe doe ik het nu in mijn praktijk?" Dat is volgens de gemeente Alphen aan den Rijn vooral een kwestie van "gewoon doen, geïnspireerd raken en genoeg mensen motiveren aan de slag te gaan". Volgens Inge Buffing, panellid en ambulante hulpverleenster Jonge Moeders, Altra jeugdhulp en onderwijs, kan het proces inderdaad lang duren. "Het vergt een investering, je moet tijd nemen om mensen te

trainen. Dat gaat allemaal in stapjes. Wij zien ook pas over een paar jaar wat Mobility Mentoring® bijvoorbeeld financieel oplevert.” Ook panellid Marion Vreeburg, coördinerend beleidsmedewerker schulden bij het ministerie van SZW, ziet dat er tijd nodig is voor de methodiek. “Wij omarmen het gedachtengoed en de uitgangspunten van Mobility Mentoring®, maar het doorvoeren gaat in kleine stapjes. Echt in één keer de Mobility Mentoring®-aanpak doorvoeren kan niet, maar langzaam sijpelt het besef bij onze uitvoerders door dat schulden meer met mensen doet.”

Volgens het panel is de rol van woningcorporaties bij Mobility Mentoring® erg belangrijk. Zo vertelt wethouder en panellid Mattias Gijsbertsen dat de woningcorporatie in zijn stad nauw betrokken is bij de aanpak. Dat komt ook terug in zijn afsluiting over de [sociale innovaties in Groningen](#). “We hopen op een sneeuwbaaleffect, zodat het hele team dat om die mensen opereert uiteindelijk allemaal vanuit hetzelfde perspectief gaan handelen. En de woningcorporatie is daarbij belangrijk”, aldus de wethouder. Ook in Tilburg zijn volgens panellid Ralf Embrechts, medeoprichter [Stichting Quiet500](#) en directeur [MOM Tilburg](#), woningcorporaties heel betrokken. “Schuld begint altijd met een klein beetje. Is iemand te laat met de huur betalen? Dan klopt de woningcorporatie bij ons al na vijf weken aan. Zij kunnen dus goed signaleren als er wat misgaat.”

Van casemanagement naar coaching

Velen kwamen naar het congres om [Dr. Beth Babcock](#), de grondlegger van Mobility Mentoring® en CEO van EMPATH, te horen spreken. Daarvoor waren genoeg mogelijkheden: tijdens de plenaire ochtendsessie vertelde ze hoe inzichten vanuit de hersenwetenschap helpen om de manier waarop de

maatschappelijke dienstverlening werkt te transformeren, zodat mensen meer regie krijgen en armoede kunnen ontstijgen. Ze legde uit waarom mensen soms onlogische besluiten nemen en hamerde vooral erop dat we niet meer mensen met schulden als cases moeten zien. “We moeten transformeren van casemanagers tot coaches.” Daarnaast was tijdens de eerste workshopronde een Meet & Greet, exclusief voor leden van het Mobility Mentoring®-netwerk, met Babcock, volgden 's middags nog interviewmogelijkheden en ook het slotwoord was voor Babcock. Daarin noemde ze Nederland een grote inspiratie. “We leren professionals helpen op manieren waarover we zelf nooit hadden nagedacht. Samen zijn we sterker, en we zijn dankbaar voor het goede werk, de creativiteit en de bedachtzaamheid. Het kost tijd, maar we zijn nog niet klaar!”

Bekijk de presentaties

- [Plenaire ochtendsessie: De brede schuldenaanpak van het Rijk](#) – Christien Bronda, ministerie Sociale Zaken en Werkgelegenheid (pdf, 1,6 MB)
- [Plenaire ochtendsessie: Kracht van verwachtingen en relatie met gezondheid](#) – Beth Babcock, CEO EMPath (pdf, 3 MB)
- [Aan de slag met Mobility Mentoring®: Mobility Mentoring® in Alphen aan den Rijn](#) (pdf, 718 KB)
- [Aan de slag met Mobility Mentoring®: Mobility Mentoring® & Stress-sensitieve dienstverlening in gemeente Rotterdam](#) (pdf, 1,1 MB)
- [Aan de slag met Mobility Mentoring – Pilots infographic](#) (pdf, 267 KB)
- [Aan de slag met Mobility Mentoring®: gemeente Zaanstad en GGD Zaanstreek-Waterland](#) (pdf, 410 KB)
- [Aanpak van stress op wijkniveau: Verbinden armoede en gezondheid](#) – Lydia Sterrenberg & Jochem Heemskerk (Platform31), Monique Schrijver (FNO) en Carin Cuijpers (Geluk BV) (pdf, 3,1 MB)
- [Een meet-up met onderzoekers over de implementatie van Mobility Mentoring® bij een gemeente](#) (pdf, 850 KB) (exclusief voor leden) – Nadja Jungmann en Susanne Tonnon (Hogeschool Utrecht)
- [Gesprekstechnieken en Mobility Mentoring®](#) – Nadja Jungmann en Susanne Tonnon (Hogeschool Utrecht) (pdf, 491 KB)
- [Handmodel van de hersenen](#) - gemeente Rotterdam (film)
- [Mobility Mentoring® voor samenwerkingspartners van gemeenten](#) – Vera Beuzenberg en Tamarah Collij, Platform31 (pdf, 1,6 MB)
- [Een intergenerationele aanpak van armoede](#) – Nina Kox en Peter Wesdorp, EMPath (pdf, 2,3 MB)
- [Zelfregulering en executieve functies bij kinderen](#) – Diana Smidts (pdf, 2,5 MB)